

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نیکولای بابکین* - (Nikolay Bobkin)

برگردان از: ا. م. شیری

۲۵ جولای ۲۰۱۴

امریکا خواستار تسلیم ایران است، نه مصالحه آن

حل و فصل پیش بینی شده برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران، در تاریخ ۲۰ جولای نهایی نشد. مذاکرات ایران با «۵+۱» (پنج عضو دائمی شورای امنیت سازمان ملل متحد به اضافه المان) به ۲۴ نومبر موکول گردید. این وقفه را امریکا، انگلیس، فرانسه و المان که در سطح وزیران خارجه در مذاکرات وین شرکت کرده بودند، پیشنهاد کردند. با این که وزیران امور خارجی روسیه و چین به دلیل اعزام معاونان خود، شخصاً در مذاکرات وین حضور نداشتند، اما با رضایت ایران به این وقفه مخالفت نکردند. لحن اظهار نظرات پیرامون تأخیر ۴ ماهه مذاکرات در خصوص پرونده هسته‌ای ایران متفاوت است. در خوشبینانه‌ترین حالت، شاید، بتوان گفت که همه طرفها با جلسه بعدی در ماه گشت موافقت بکنند. در مورد محل، تاریخ دقیق و قالب دور بعدی مذاکرات هنوز توافق نشده است.

تأخیر در مذاکرات به خودی خود نمی تواند زمینه حل مسأله را فراهم آورد. بعید است که در سالگرد توافق ژنیو بر سر برنامه عمل مشترک طرفین، که حل و فصل برنامه هسته‌ای ایران را تنها از طریق سیاسی به ازای لغو تحریمهای بین المللی علیه جمهوری اسلامی تضمین می کرد، تغییر بنیادی در مواضع طرفین روی بدهد. پایان بی نتیجه مذاکرات را هم نمی توان منتفی دانست. اول- چون سند از تاریخ امضای آن یک سال اعتبار دارد، توافق نباید دیرتر از ۲۴ نومبر ۲۰۱۴ حاصل شود. روشن است، که مذاکرات هم نمی تواند تا ابد ادامه یابد، چهار ماه باقی مانده، «آخرین فرصت» اعلام شده است. دوم- شرکت کنندگان غربی مذاکرات «۵+۱»، با اصرار بر بی اعتمادی به ایران، خودشان در راه پیشرفت مذاکرات مانع ایجاد می کنند. وزیر خارجه امریکا، جان کری به رغم انجام شش دور مذاکره از نومبر سال گذشته، به ضرورت «تعهد ایران بر عدم تولید سلاح اتمی» همچنان اصرار می ورزد. موضع مشابهی را وزیر خارجه المان فرانک والتر اشتاین مایر اتخاذ کرد. او گفت: «تا پایان مهلت نقشه راه، ایران باید ماهیت صلح آمیز تحقیقات هسته‌ای خود را ثابت نماید». امریکا و اتحادیه اروپا هیچ توضیحی در مورد دلایل بی اعتمادی خود به تهران نمی دهند.

سرگئی ریابکوف معاون وزیر امور خارجه و رئیس هیأت نمایندگی روسیه، با همتایان غربی موافق نیست و تأکید می کند که «نقشه راه ژنیو را همه طرفها از همان ابتداء بی وقفه رعایت می کنند. ایرانیها تمام مواردی را که متعهد شده اند، به طور کامل اجرا می کنند». وزیر امور خارجی جمهوری اسلامی ایران نیز اوضاع را به طور متفاوت

با مقامات امریکا ارزیابی می‌کند. جواد ظریف اظهار داشت، که «اختلاف نظرات در مورد لغو تحریمها علیه تهران بسیار جدی است». چانه زنی امریکا و ایران به عنوان محور مرکزی همه روند مذاکرات باقی مانده است، در عین دادن امتیازات بی سابقه به رژیم اسلامی، تهران در صورت به رسمیت شناخته شدن حق خود برای غنی سازی اورانیوم، لغو کامل تحریمها را در پایان راه می‌بیند. علی خامنه‌ای، رهبر دینی جمهوری اسلامی ایران به طور محکم و پایدار از موضع خود دفاع می‌کند: «...مطالعات و تحقیقات ایران در عرصه فن آوری هسته‌ئی، تحت هیچ شرایطی تعطیل نخواهد شد. ایران باید برای مبارزه با دولتهای دشمن آماده باشد». این موضع قاطعانه را علی خامنه‌ای پس از شکست مذاکرات پیگیر ایران با کشورهای «۱+۵» و در رابطه با تعویق جلسه آتی اعلام کرد.

بیجا نیست که ایران بیم دارد امریکا و متحدانش از این فرصت برای تشدید پارامترهای زدوبند نهائی استفاده کنند. مثل این که هشدارهای تهران برای غرب کافی نیست، زیرا تهران ضمن موافقت با نظارت شدید بین المللی بر مؤسسات هسته‌ئی خود، از حق مشروع خویش برای غنی سازی اورانیوم امتناع نمی‌کند. امریکا خواستار آن است که ایران نیز درست مثل سوریه، که با محور کامل تسلیحات کیمیائی خود موافقت کرد، با برچیدن همه تأسیسات مرتبط با غنی سازی اورانیوم خود موافقت نماید. در متن توافقنامه کنونی حق تهران برای تولید و غنی سازی اورانیم، اما «تحت نظارت»، مورد تأیید قرار گرفته است. با این حال، غرب تردید دارد که چنین نظارتی در شرایط جامعه بسته ایران مؤثر واقع شود. در این باره واشنگتن با این ارزیابی بنیامین ناتانیاهو، نخست وزیر اسرائیل موافق است: «هر قراردادی که بخواهد حق ایران برای غنی سازی اورانیوم را به رسمیت بشناسد، به فاجعه ای برای امریکا و دیگران تبدیل خواهد شد». ناتانیاهو به امریکا هشدار می‌دهد: «نباید به رژیم آیت الله اجازه دستیابی به سلاح اتمی را داد». واقعاً هم، به نظر می‌رسد اسرائیل دارای سلاح اتمی، آن قدر که از رشد قدرت اقتصادی غیرقابل پیش بینی تهران پس از لغو تحریمها می‌هراسد، از بمبهای اتمی ایران نمی‌ترسد.

با این حال، هنوز مسأله لغو تحریمها مطرح نیست. معاون وزیر خارجه روسیه، سرگئی ریابکوف در این باره اظهار داشت: «نمی‌توان انکار کرد که امریکا و اتحادیه اروپا در ارتباط با تعلیق افزایش بار تحریمها به اقداماتی برای تخفیف برخی از اجزاء فشارها دست زده اند». البته، از زمان شروع مذاکرات در پائیز سال گذشته، غرب از اعمال تحریم جدید علیه ایران خودداری کرده است، اما محدودیتهای قبلی همچنان به قوت خود باقی هستند. تحریمهای نفتی ادامه دارد، بانکهای ایران در انزوا از نظام مالی بین المللی و غیره به سر می‌برند. غرب باز هم ۸.۲ میلیارد دلار (دو میلیارد و هشتصد میلیون دلار) از دارائی های مسدود شده ایران در زمان اعمال تحریمها را آزاد کرد. اما این- پولهای دریافتی ایران برای محاسبات نفت است، که تا کنون به اندازه نیمی از حجم قبل از اعمال ممنوعیتها برای واردات نفت از ایران نمی‌رسد. اینک امریکائی ها آنقدر «مهربان» شده اند، که به ایران اجازه داده اند ماهانه ۵۰۰ میلیون دلار از حسابهای میلیاردری خود را برداشت نماید.

غرب معتقد است که تحریمها قادر به متوقف ساختن برنامه هسته‌ئی ایران نیستند، و فقط رابطه غیرمستقیم با نتایج مذاکرات دارند. تحریمها چیز دیگری جز ابزار اعمال فشار و دیکتاتوری نیستند، که به کمک آنها دست ایران را می‌بندند. واشنگتن به ایران کاملاً دیگری، ایران حرف شنو و مدافع ستراتیژی امریکا در خاورمیانه نیاز دارد. به طور مشخص می‌توان از سوریه، عراق، افغانستان و کشورهای منطقه خلیج فارس نام برد. راجع به تلاشهای کاخ سفید برای ایجاد شکاف بین تهران و مسکو، می‌توان بدون کمترین اغراق سخن گفت. برنامه هسته‌ئی ایران همواره بدون هیچ دلیلی سیاسی شده و واشنگتن به هیچ وجه خیال تغییر رژیم اسلامی را از سرش بیرون نمی‌کند.

اکنون هم، با تعویق تصمیمگیری پیرامون لغو تحریمها، امریکائیا سعی می کنند اعتماد جامعه ایران به دولت جدید به رهبری حسن روحانی را بشکنند و با راندن تیم مذاکره کننده او به بن بست، فرصتهای بیشتری را برای مخالفان داخلی او ایجاد کنند. این دیپلوماسی امریکائی بیش از ۳۰ سال است که ادامه دارد و ضمناً، نه تنها اقتصاد ایران را «فلج» می کند، حتی خسارات عظیمی به خود امریکائیا وارد می آورد.

طبق گزارش کمیته ملی ایران- امریکا، اقتصاد امریکا در نتیجه تحریمهای اقتصادی علیه ایران و فرصتهای از دست رفته در عرصه صادرات در طول ۱۸ سال، ۱۷۵ میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار زیان دیده است. بر اساس برآورد این ساختار غیرتجاری مستقر در واشنگتن که از لغو تحریمها علیه ایران پشتیبانی می کند، اقتصاد امریکا در اثر ممنوعیت فروش کالاهای امریکائی به ایران، در دوره زمانی سالهای ۱۹۹۵ تا ۲۰۱۲ سالانه از ۵۱ هزار تا ۶۶ هزار فرصت شغلی را از دست داده است. این مطالعات به طور انحصاری در اختیار وال استریت ژورنال قرار گرفت. کاخ سفید برای تأثیر گذاری حداکثری تحریمها علیه تهران، همیشه به هماهنگی با اروپا اصرار می ورزید. ظاهراً، ضرر و زیانهای اروپا به خاطر حمایت از دشمنی امریکا با جمهوری اسلامی هم کم نیست. تحریمهای خفیف مؤثر واقع نمی گردد و تحریمهای سخت نیز به زیان هر دو طرف تمام می شود. با این حال، وزیر خزانه داری امریکا، جک لیو موظف است به حسابهای عمومی اتکاء نماید. به دنبال او کری نیز به صراحت اعلام کرد، که امریکا برای لغو تحریمها علیه ایران عجله نخواهد کرد، زیرا تحریمهای اقتصادی علیه تهران، «اقتصاد این کشور را در تنگنا قرار داده» و «ابزار مؤثری در مذاکرات با تهران می باشد». در این مورد نیز هیچ چیز جدیدی در فرهنگ سیاست خارجی امریکا دیده نشد. اگر به مذاکره حاصر می شود، فقط از موضع قدرت، دیکتاتوری و تهدید حرف می زند. تلاشهای دیپلوماتیک وسیعاً تبلیغ شده رئیس جمهور اوباما در خصوص پرهیز از رو در روئی با تهران نیز روی همین پاشنه می چرخد: امریکا خواستار تسلیم ایران است نه مصالحه آن.

*دانشمند علوم سیاسی

۲ مرداد- اسد ۱۳۹۳